2009-2013-cü illərdə Azərbaycan Respublikasının ali təhsil sistemində islahatlar üzrə Dövlət Proqramı

“2009-2013-CÜ İLLƏRDƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ ALİ TƏHSİL SİSTEMİNDƏ İSLAHATLAR ÜZRƏ DÖVLƏT PROQRAMI”NIN TƏSDİQ EDİLMƏSİ BARƏDƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN SƏRƏNCAMI

Azərbaycan Respublikasının ali təhsil sisteminin Avropa təhsil məkanına inteqrasiyası proseslərinin sürətləndirilməsi, ali təhsilin məzmununun Bolonya prinsiplərinə uyğun qurulması, ölkə iqtisadiyyatının inkişaf meyillərinə müvafiq olaraq yüksək hazırlıqlı kadrlara tələbatın ödənilməsi, həmçinin əhaliyə müasir standartlar səviyyəsində ali təhsil almaq imkanı yaradan səmərəli ali təhsil sisteminin formalaşdırılması məqsədi ilə

QƏRARA ALIRAM:

1. “2009-2013-cü illərdə Azərbaycan Respublikasının ali təhsil sistemində islahatlar üzrə Dövlət Proqramı” təsdiq edilsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 22 may 2009-cu il.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin
2009-cu il “ 22 ” may tarixli 295 nömrəli
Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir

2009-2013-cü illərdə Azərbaycan Respublikasının ali təhsil sistemində islahatlar üzrə Dövlət Proqramı

1. Ümumi əsaslar

1.1. Giriş

Bütün dövrlərdə cəmiyyətin tərəqqisi bilavasitə təhsilin inkişafından və onun əhəmiyyətinin düzgün qiymətləndirilməsindən asılı olmuşdur. Cəmiyyətin tələbatı təhsilin inkişafını sürətləndirmiş, elmi və texnoloji nailiyyətlər isə təhsil sistemi qarşısında həlli vacib olan daha mürəkkəb vəzifələr qoymuşdur. Qloballaşmanın geniş vüsət aldığı hazırkı mərhələdə, informasiya cəmiyyətində sosial-iqtisadi fəaliyyət sahələrindəki rəqabətin gücləndiyi, habelə təbii resursların tədricən tükəndiyi bir vaxtda təhsilin rolu artmaqdadır. Birləşmiş Millətlər Təşkilatı XXI əsri “təhsil əsri” elan etmişdir. Yüksək intellektə malik insan kapitalının formalaşmasında, davamlı inkişafa zəmin yaradan güclü iqtisadiyyatın qurulmasında xüsusilə ali təhsilin rolu mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Müasir dünyada hər bir ölkənin uğurlu gələcəyi həmin ölkədə təhsilin səviyyəsi ilə müəyyən olunur. Təcrübə göstərir ki, təbii sərvətlərin bolluğu dövlətin inkişafının əsas göstəricisi deyil, başlıcası, bu sərvətlərin cəmiyyətin hərəkətverici qüvvəsi olan insan kapitalına çevrilməsini təmin etməkdir. Bu, indiki mərhələdə təhsil sisteminin ən zəruri vəzifəsidir. ABŞ, Yaponiya, Cənubi Koreya və digər inkişaf etmiş ölkələr malik olduqları maddi resurslardan daha çox təhsil sisteminin yetişdirdiyi insan kapitalından böyük gəlirlər əldə etmişlər. Bu ölkələrdə inkişafa təsir göstərən amillər içərisində təhsilin çəkisi əhəmiyyətli dərəcədə yüksək olub təxminən 70 faiz təşkil edir.

Hal-hazırda dünyada aşağıdakı inkişaf meylləri müşahidə olunmaqdadır:

- cəmiyyətin inkişaf tempinin sürətlənməsi, siyasi və sosial seçim imkanlarının genişlənməsi;
- informasiya cəmiyyətinə keçid, ünsiyyət və dözümlülük amillərinin vacib əhəmiyyət kəsb etməsi, mədəniyyətlərarası əlaqələrin miqyasının genişlənməsi;
- yeni nəsildə müasir təfəkkürün formalaşmasını tələb edən və yalnız beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində həll edilə bilən qlobal problemlərin sayının artması;
- iqtisadiyyatın dinamik inkişafı, rəqabətin güclənməsi, sadə əmək sferasının məhdudlaşması, mütəmadi olaraq peşə ixtisasının artırılmasını və yenidən hazırlanmasını tələb edən ciddi struktur dəyişikliyi;
- gənclərin və yaşlı nəslin təhsilinin artırılması nəticəsində formalaşan insan kapitalının rolunun yüksəlməsi;
- təhsilin ölkənin aparıcı dövlətlər sırasına daxil olmasını təmin edən əsas faktor olması;
- vətəndaşların xaricdə təhsil almasının dəstəklənməsi.

Bütün bu amillər respublikada ali təhsil sahəsində islahatların istiqamətlərinin, milli maraqları əks etdirməklə, qeyd olunan tendensiyalara uyğun müəyyənləşdirilməsi zərurətini yaradır.

1.2. Mövcud vəziyyət

Azərbaycan Respublikasında ali təhsilin tədris proqramlarını həyata keçirən, 34-ü dövlət və 15-i qeyri-dövlət olmaqla 49 ali təhsil müəssisəsi fəaliyyət göstərir.

Ali təhsil müəssisələrinin bakalavr pilləsində hazırda 128650, magistratura pilləsində isə 7940 tələbə təhsil alır. Dövlət ali təhsil müəssisələrində tələbələrin təlim-tərbiyəsi ilə 22427 nəfər professor-müəllim heyəti məşğul olur. Onların 1000-dən çoxu elmlər doktoru, 6 minə qədəri dosentdir.

Ali məktəblərdə 121 fakültə, 688 kafedra, 100-ə qədər elmi-tədqiqat laboratoriyası və 4 elmi-tədqiqat institutu mövcuddur.

Ali məktəblərin kitabxanalarında 20 milyon nüsxədən ibarət kitab fondu vardır.

Son illərdə təhsilin maliyyələşdirilməsi sahəsində ciddi irəliləyişə nail olunmuşdur. Belə ki, yalnız dövlət büdcəsindən bu sahəyə ayrılan ümumi xərclər 2004-cü ildəki 308,2 milyon manatdan 2008-ci ildə 1165,8 milyon manatadək artmışdır. Bu göstəricilər ali təhsil üzrə müvafiq olaraq 20,4 milyon manatdan 100,7 milyon manata qədər yüksəlmişdir. Bununla yanaşı digər mənbələrdən də ali təhsilə kifayət qədər vəsait daxil olur.

Son beş ildə təhsilə qoyulan investisiya da kifayət qədər artmışdır. Əgər 2005-ci ildə təhsilə 8,3 milyon investisiya yönəldilmişdirsə, bu rəqəm 2008-ci ildə 223,5 milyon təşkil etmişdir.

Ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərindən Azərbaycanda təhsil sahəsində islahatlar haqqında bir çox müzakirələr aparılsa da, islahatın konsepsiyası, həyata keçirilmə mexanizmi olmadığı üçün bu istiqamətdə işlər sistemli, planlı şəkildə aparılmamış və epizodik xarakter daşımışdır. Yalnız 1999-cu ildə Azərbaycan Respublikası Prezidenti tərəfindən "Azərbaycan Respublikasının təhsil sahəsində İslahat Proqramı" təsdiq olunduqdan sonra bütün təhsil sistemində, o cümlədən ali təhsil pilləsində islahatların məqsədyönlü və planauyğun aparılmasına başlanılmışdır.

Həmin Proqrama müvafiq olaraq digər pillələrdə olduğu kimi ali təhsildə də struktur dəyişiklikləri aparılmış, müəssisələrin şəbəkəsi optimallaşdırılmış, mütəxəssis hazırlığının strukturuna yeni ixtisaslar əlavə olunmuşdur.

Təhsil müəssisələrinə xeyli müstəqillik və geniş səlahiyyətlər verilmiş, bir sıra ali məktəblər öz fəaliyyətlərini özünüidarəetmə prinsipi əsasında qurmuşdur. Həmin ali məktəblərin dövlət büdcəsindən ayrıca sətirlə maliyyələşdirilməsi 2001-ci ildən etibarən həyata keçirilir.

"Azərbaycan Respublikasında təhsil sisteminin təkmilləşdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 13 iyun tarixli Fərmanına müvafiq surətdə mülkiyyət formasından və tabeliyindən asılı olmayaraq, təhsilin keyfiyyətinə nəzarət səlahiyyəti Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinə verildikdən və ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrinin attestasiyası və akkreditasiyasını tənzimləyən müvafiq normativ-hüquqi akt təsdiq edildikdən sonra qısa müddət ərzində təhsilin keyfiyyətinə nəzarət mexanizmi yaradılmış, ilk mərhələdə tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi üzrə yeni mexanizmin tətbiqinə eksperiment şəklində başlanılmışdır. Hazırda bu sistem, demək olar ki, bütün ali təhsil müəssisələrini əhatə edir.

Müasir tələblərə cavab verən, dərin təfəkkürə, pedaqoji və metodik ustalığa malik olan müəllim kadrları hazırlığı daim diqqət mərkəzində olmuşdur. Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi Dünya Bankı ilə birgə Təhsil Sektorunun İnkişafı Layihəsi çərçivəsində "Azərbaycan Respublikasında fasiləsiz pedaqoji təhsil və müəllim hazırlığının konsepsiya və strategiyası"nı hazırlamış, həmin sənəd 2007-ci ildə təsdiq edilmişdir. Konsepsiya təsdiq edildikdən sonra pedaqoji kadr hazırlığının məzmununda islahatların aparılması işinə başlanılmışdır.

Müasir dövrdə Avropa ölkələri təhsil sistemlərinin inteqrasiyası və ümumavropa ali təhsil məkanının formalaşdırılması xüsusi aktuallıq kəsb edir. Bu baxımdan həyata keçirilən tədbirlər arasında Bolonya prosesi önəmli yer tutur.

Azərbaycan 2005-ci ildə Bolonya prosesinə qoşulmuş və bununla da faktiki olaraq ali təhsildə aparılacaq islahatların konturları müəyyənləşdirilmişdir. Bolonya Bəyannaməsinin müddəalarını həyata keçirmək üçün 2006-2010-cu illəri əhatə edən müvafiq Tədbirlər Planı hazırlanıb təsdiq edilmişdir. Tədbirlər Planına uyğun olaraq, "Bakalavr hazırlığının məzmununa və səviyyəsinə qoyulan minimum dövlət tələblərinin strukturu" təsdiq edilmiş və buna müvafiq istiqamətlər üzrə yeni dövlət təhsil standartları hazırlanmışdır. Beynəlxalq təcrübəyə əsaslanaraq hazırlanmış bu standartlarda fənlərin sayı, auditoriya saatlarının miqdarı (4140 saatdan orta hesabla 3305 saata qədər) azaldılmış, seçmə fənlərə ayrılan saatların miqdarı 10 faizdən 20 faizədək artırılmış və tələbələrin müstəqil işinə xeyli vaxt ayrılmışdır.

Azərbaycanın Bolonya prosesinə qoşulması ilə əlaqədar ali təhsildə kredit sisteminin tətbiqinə zərurət yaranmışdır. Bu sistemin tətbiqi ilə bağlı hüquqi normativ bazanın yaradılması istiqamətində bir çox xarici ölkələrin təcrübəsi öyrənilmiş, "Ali təhsil müəssisələrində kredit sistemi ilə tədrisin təşkili barədə nümunəvi Əsasnamə" hazırlanıb təsdiq edilmiş, görüləcək işlərin həcminin genişliyi nəzərə alınaraq, ilkin mərhələdə bir neçə ali məktəbdə eksperiment şəklində kredit sisteminin tətbiq olunması qərara alınmışdır. 2006-2007-ci tədris ilində 10 ali məktəbdə başlanan eksperiment 2007-2008-ci tədris ilində artıq 21 dövlət ali məktəbini əhatə etmişdir.

Bundan əlavə xarici ölkələrdə təhsil alanların diplomlarının Azərbaycanda tanınması üzrə müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir. Belə ki, "Xarici dövlətlərin ali təhsil sahəsində ixtisaslarının tanınması və ekvivalentliyinin müəyyən edilməsi (nostrifikasiyası) qaydaları"na uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyində Daimi Komissiya yaradılmışdır.

Görülmüş işlərlə yanaşı ali təhsil sahəsində hələ də öz həllini tapmayan çox ciddi problemlər mövcuddur. Respublikada ali təhsilin kütləviliyi sahəsində həm inkişaf etmiş ölkələrlə, həm də MDB ölkələri ilə müqayisədə gerilik müşahidə olunur. Son illərdə hər 10 min vətəndaşa inkişaf etmiş ölkələrdən ABŞ-da – 445, Böyük Britaniyada – 276, Almaniyada – 240, Yaponiyada – 233, MDB ölkələrindən Qazaxıstanda – 510, Rusiyada – 449, Qırğızıstanda – 447,

Moldovada – 351, Gürcüstanda – 321, Ermənistanda – 304, Tacikistanda – 192, Azərbaycanda isə – 156 tələbə düşür. Həmin ölkələr üzrə əhalinin sayına tələbə nisbəti isə (faizlə) Rusiyada – 5,1; Qazaxıstanda – 5,0; Gürcüstanda – 3,2; Ermənistanda – 3,0; Azərbaycanda – 1,6; Özbəkistanda – 1,1 və Türkmənistanda 0,2 faiz təşkil edir. Bu rəqəmlər ali təhsil sisteminin təşkilində kifayət qədər həllini gözləyən problemin olduğunu göstərir.

Respublikanın ali təhsil sisteminə cəlb olunmuş insan resurslarında da müəyyən disproporsiya aradan qaldırılmalıdır. Belə ki, Qara dəniz regionu ölkələri üzrə ali təhsildə çalışan işçilər və tələbələrin sayı arasında olan nisbət uyğun olaraq Gürcüstanda – 25,5, Türkiyədə – 23,8, Moldovada – 21,3, Albaniyada – 19,0, Yunanıstanda – 16,8, Ermənistanda – 11,7, Rusiyada – 10,1 faiz olduğu halda Azərbaycanda bu rəqəm 7,3 faiz təşkil edir.

Son illərdə ali təhsilin işəgötürənlərlə əlaqəsinin genişləndirilməsi, xüsusilə də onların həm qanunvericilik və həm də təhsil proqramlarının inkişafı sahəsində iştirakı xeyli qənaətbəxşdir. Lakin sosial-praktiki və iqtisadi sahədə mövcud vəziyyətin təhlili göstərir ki, ali təhsilin məzmunu ilə tələb olunan biliklər arasındakı uyğunsuzluq dünyada qlobal böhran səviyyəsi kimi xarakterizə olunur, hətta bir çox inkişaf etmiş ölkələrdə ən yaxşı halda kadr hazırlığı iqtisadiyyatın keçmiş mərhələsinə uyğun aparılır.

Bununla əlaqədar ali təhsil sisteminin inkişafı üçün bütün mümkün innovasiya potensialını və resursları zəruri inkişaf istiqamətlərinə səfərbər etmədən mövcud vəziyyətin dəyişdirilməsinə nail olmaq qeyri-mümkündür.

Bu baxımdan təhlil göstərir ki, respublikanın ali təhsil sistemində aşağıdakı problemlər mövcuddur:

- kadr hazırlığı strukturu əmək bazarının tələbatını tam ödəmir;
- elmi-tədqiqatların nəticələri ali təhsilə zəif inteqrasiya olunur;
- ali təhsilə ayrılan vəsaitlər səmərəsiz istifadə olunur;
- ali təhsil müəssisələri şəbəkəsi təkmil deyil;
- ali məktəblərin kadr potensialı və müəllimlərin ixtisasartırma təhsili müasir tələblərə cavab vermir;
- ali məktəb tələbələri və məzunlarının hazırlıq səviyyəsi onların dünya təhsil məkanına çevik inteqrasiyasına imkan vermir;
- ali və orta ixtisas təhsili istiqamətlərinin və magistr proqramlarının siyahılarının təsdiqindən xeyli müddət keçdiyinə görə onların yeniləşdirilməsinə ehtiyac duyulur;
- istiqamətlər üzrə standartların yeniləşməsinə baxmayaraq, tədris planlarında hələ də lüzumsuz qeyri-ixtisas fənləri mövcuddur;
- bakalavr və magistratura pillələrində bir çox ixtisaslar üzrə dərsliklər çatışmır, bəzən isə məzmunca köhnəlmiş ədəbiyyatdan istifadə edilir;
- tələbələrin tədris olunan fənləri mənimsəmə səviyyəsini müəyyənləşdirən monitorinq mexanizmi olmadığından onların biliyinin qiymətləndirilməsində qeyri-obyektivliyə yol verilir;
- pedaqoji təhsilin məzmunu ümumtəhsil məktəblərinin tələbatı ilə kifayət qədər uzlaşmır;
- magistr hazırlığının məzmununa və səviyyəsinə qoyulan minimum dövlət tələblərinin strukturu təkmilləşdirilməli və buna müvafiq istiqamətlər üzrə dövlət təhsil standartları hazırlanmalıdır;
- yeni pedaqoji təlim texnologiyaları ləng işlənilir, mövcud texnologiyalar isə tədris prosesinə zəif tətbiq olunur;
- ali məktəblərdə kadr hazırlığında informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından, fəal interaktiv təlim metodlarından kifayət qədər istifadə edilmir;
- kadr hazırlığı üzrə uzunmüddətli, elmi cəhətdən əsaslandırılmış proqnozlaşdırma mexanizmi yoxdur;
- ali məktəb müəllimlərinin peşəkarlıq səviyyəsini müəyyən edən mexanizm yaradılmamışdır;
- ali məktəblərdə dərs yükünün optimal müəyyənləşdirilməməsi, azsaylı qrup və birləşmələrin yaradılması, dərs yükünün minimal hədlə müəyyən edilməsi tələbə-müəllim nisbətinin dünyadakı göstəricilərə uyğunlaşdırılmasına imkan vermir;
- ali məktəblərin maddi-texniki bazası (tədris laboratoriyalarının təchizatı, tədris prosesini təmin edən cihaz və avadanlıqlarla təminatı və s.) müasir tələblərə cavab vermir;
- ali məktəb kitabxanaları və onların təminatı günün tələblərinə cavab vermir, elektron kitabxanaların və dərsliklərin yaradılması işi çox ləng aparılır;
- ali təhsil müəssisələrinin fəaliyyətini tənzimləyən normativ sənədlər kredit sisteminin tətbiqi ilə bağlı müvafiq sənədlərə uyğunlaşdırılmamışdır.

1.3. Dövlət Proqramının məqsədi

“2009-2013-cü illərdə Azərbaycan Respublikasının ali təhsil sistemində islahatlar üzrə Dövlət Proqramı”nın (bundan sonra - Dövlət Proqramı) əsas məqsədi ölkənin ali təhsilinin Avropa təhsil məkanına inteqrasiyası, onun məzmununun Bolonya prosesinin prinsiplərinə uyğun qurulması, cəlbedici və rəqabət qabiliyyətliliyinin təmin edilməsi, ölkə iqtisadiyyatının inkişaf tələblərinə uyğun ali təhsilli kadrlara yaranan tələbatın ödənilməsi, habelə informasiya cəmiyyətinin və biliklərə əsaslanan iqtisadiyyatın tələblərinə uyğun olaraq kadr potensialının yaradılması, əhalinin müasir tələblərə cavab verən ali təhsil almaq imkanlarının təmin edilməsi üçün iqtisadi və sosial baxımdan səmərəli ali təhsil sisteminin formalaşdırılmasıdır.

1. 4. Dövlət Proqramının icrasının əsas istiqamətləri

Dövlət Proqramı çərçivəsində aşağıdakı istiqamətlər üzrə islahatların aparılması müəyyənləşdirilir:

- Bolonya Bəyannaməsinə və beynəlxalq təhsil təcrübəsinə uyğun olaraq, ali təhsilin normativ hüquqi bazasının yeniləşdirilməsi: burada nəzərdə tutulacaq müddəalar ali təhsil sisteminin Avropa və mütərəqqi dünya ölkələrinin ali təhsil məkanına inteqrasiyası üçün hüquqi baza yaratmalıdır;

- ali təhsilin məzmununun və təlim texnologiyalarının təkmilləşdirilməsi: burada ilk növbədə ali təhsil ixtisaslarının Avropa ixtisas təsnifatına və əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırılması, tədris planı və proqramlarının, təhsil resurslarının, müasir fənn proqramlarının, yeni təlim və informasiya texnologiyalarını təmin edən elmi-metodiki tövsiyələrin hazırlanması və tətbiqi nəzərdə tutulmalıdır;

- ali təhsil müəssisələrinin strukturunun və bütövlükdə onun idarə olunması sisteminin müasir tələblər baxımından modernləşdirilməsi: ilk növbədə idarəçilik strukturunun əsaslı təkmilləşdirilməsi, kadr istehlakçılarının ali təhsil müəssisələrinin idarə olunmasında və inkişafında iştirakını təmin edən strukturların yaradılması, aidiyyəti müəssisələri baza kimi müəyyənləşdirməklə sıx əlaqələrin yaradılması (məsələn, müəllim hazırlığı sahəsində məktəb və təhsil şöbələri ilə, digər sahələrdə isə müvafiq istehsal sahələri ilə əlaqələrin qurulması), tələbə özünüidarə sisteminin inkişafı nəzərdə tutulmalıdır;

- ali təhsildə keyfiyyətin təmin olunması: ali təhsil müəssisələrinin akkreditasiyasına beynəlxalq ekspertlərin cəlb edilməsi təmin olunmalı, universitetlərin reytinqini müəyyənləşdirən sistem yaradılmalı, tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi sistemi Avropa Kredit Transfer Sisteminin tələblərinə uyğunlaşdırılmalı, dövlət proqramının özəl ali təhsil müəssisələrinə də şamil olunması məqsədi ilə müvafiq tədbirlər görülməli, ali təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin işıqlandırılmasında müasir informasiya texnologiyalarından geniş istifadə olunmaqla tam şəffaflıq təmin edilməlidir;

- ali təhsildə kadr hazırlığı: bu məqsədlə elmi, elmi-pedaqoji və pedaqoji kadrların attestasiyasının, müəllim fəaliyyətinə başlamaq üçün sertifikatlaşdırılma mexanizmlərinin, ali təhsil müəssisələrində keyfiyyəti təmin edən menecment sisteminin, əmək bazarının monitorinqinin və işədüzəltmə mərkəzlərinin, professor-müəllim heyətinin ölkə daxilində və xaricdə treninqlərinin təmin olunma sistemlərinin yaradılması nəzərdə tutulmalıdır;

- ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərinin müasir tələblərə uyğun qurulması: ölkənin elmi-tədqiqat institutlarının ali təhsil müəssisələri ilə birgə fəaliyyəti, onların potensialından kadr hazırlığı sistemində istifadə olunması, bəzilərinin müvafiq ali təhsil müəssisələri tərkibinə verilməsi məsələlərinə baxılması nəzərdə tutulmalıdır;

- ali təhsilin maddi-texniki bazasının müasirləşdirilməsi: universitet kampuslarının (şəhərciklərinin, təhsil infrastrukturlarının) qurulması, ali təhsil müəssisələrində informasiya-kommunikasiya texnologiyaları mərkəzlərinin, tədris, elmi-tədqiqat, təcrübə-sınaq laboratoriyalarının, resurs, treninq və digər mərkəzlərinin yaradılması, onların müvafiq tədris-metodiki və elmi avadanlıqlarla təchizatı, elektron kitabxanaların yaradılması nəzərdə tutulmalıdır;

- ali təhsilin iqtisadiyyatının yeni mexanizmlərinin yaradılması və tətbiqi: burada ali təhsil müəssisələrinin maliyyələşdirilməsinin yalnız dövlət büdcəsindən deyil, təhsil alan subyektlərin maliyyəsi hesabına həyata keçirilməsi, alternativ maliyyələşmə mənbələrinin formalaşdırılması sisteminin yaradılması tədbirləri nəzərdə tutulmalıdır.

1.5. Dövlət Proqramının maliyyə mənbələri

Dövlət Proqramının maliyyə təminatını dövlət büdcəsinin vəsaitləri və Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə zidd olmayan digər mənbələr təşkil edir.

1.6. Gözlənilən nəticələr

Dövlət Proqramının yerinə yetirilməsində gözlənilən nəticələr aşağıdakılardır:

- ali təhsilin normativ hüquqi bazası yeniləşəcək;
- ali təhsildə beynəlxalq ixtisas təsnifatına uyğun mütəxəssis hazırlığına keçiləcək;
- beynəlxalq standartlara uyğun kadr hazırlığı təmin ediləcək;
- ali təhsil sisteminin tədris-metodiki təminatı müasirləşəcək;
- beynəlxalq tələblərə uyğun müasir tipli elektron kitabxanalar və elektron versiyalı dərslik fondu yaradılacaq;
- interaktiv təlimi təmin edən yeni metodikalar hazırlanacaq;
- tədris prosesində informasiya texnologiyalarının tətbiqinin elmi-metodiki təminatı yaradılacaq;
- Bolonya prosesinin tətbiqini təmin edən tədris-metodiki vəsaitlər hazırlanacaq;
- ali təhsildə Bolonya Bəyannaməsinin müddəalarına uyğun vahid terminlər tətbiq ediləcək;
- kredit sisteminin tətbiqi ilə bağlı yeniliklərin yayılması və mənimsənilməsi təmin olunacaq;
- ali təhsilin keyfiyyəti yüksələcək;
- ömür boyu təhsil almaq üçün fasiləsizlik təmin olunacaq;
- ali təhsil sistemi beynəlxalq tələblərə cavab verən tədris sənədləri ilə təmin ediləcək;
- ali təhsil üzrə tədris sənədlərinin beynəlxalq ekspertizası təmin olunacaq;
- ali təhsil müəssisələrinin optimal şəbəkəsi yaradılacaq;
- ali təhsil müəssisələrinin davamlı inkişafı təmin ediləcək;
- universitetlərin idarə edilməsində tələbələrin geniş iştirakı təmin olunacaq;
- ali təhsilin idarə olunmasında elektron hökumət qurulacaq;
- ali təhsilin beynəlxalq təhsil məkanına inteqrasiyası sürətlənəcək;
- beynəlxalq tələblərə cavab verən qiymətləndirmə və nəzarət mexanizmi yaradılacaq;
- beynəlxalq ekspertizadan keçmiş yeni akkreditasiya qaydaları yaradılacaq;
- kadr istehlakçılarının təhsilin keyfiyyətinə nəzarət prosesində bilavasitə iştirakı təmin olunacaq;
- ali təhsildə tədrisin təşkili Avropa Kredit Transferi Sisteminin tələblərinə uyğun qurulacaq;
- müəllim və tələbə mübadiləsi sahəsində ali məktəblərin imkanları genişlənəcək;

- tələbə və mütəxəssislərin diplomlarının və müvafiq təhsil sənədlərinin qarşılıqlı tanınması asanlaşacaq;
- ali təhsil müəssisələrinin fəaliyyəti haqqında məlumatlanma prosesi müasir texnologiyalar əsasında qurulacaq;
- tədris prosesində tələbələrin fəal iştirakı təmin olunacaq;
- elmi və elmi-pedaqoji kadrların fəaliyyətini qiymətləndirən attestasiya mexanizmi yeniləşdiriləcək;
- dünya təcrübəsinə və Bolonya Bəyannaməsinin prinsiplərinə uyğun yeni ixtisas təsnifatı hazırlanacaq;
- ali təhsil müəssisələrinin müasir tələblərə cavab verən kadr potensialı formalaşacaq və yeni rotasiya sistemi yaradılacaq;
- ümumtəhsil sistemi peşəkar kadrlarla təmin olunacaq;
- iqtisadiyyat, sosial və digər sahələr rəqabətə davamlı kadrlarla təmin ediləcək;
- ali məktəb məzunlarının əmək bazarında işlə təmin olunma imkanları artacaq;
- ali təhsil müəssisələrində funksional idarəetmə modelini həyata keçirən menecerlər heyəti formalaşdırılacaq;
- ali təhsil müəssisələrinin elmi və elmi-pedaqoji potensialından səmərəli istifadə təmin olunacaq;
- ali təhsil müəssisələrində elmi-pedaqoji kadrların beynəlxalq nüfuzu artacaq;
- ali təhsil müəssisələrinin elmi-tədqiqat sahəsində beynəlxalq əməkdaşlıq imkanları genişlənəcək;
- elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinin tətbiqi ali təhsil müəssisələrinin əlavə maliyyə mənbəyinə çevriləcək;
- müasir tipli universitet şəhərcikləri salınacaq, təhsil infrastrukturu yaxşılaşacaq;
- təhsilin məzmununu müasirləşdirmək üçün maddi-texniki baza təminatı yaradılacaq;
- ali təhsil müəssisələrinin beynəlxalq informasiya-kommunikasiya şəbəkəsinə qoşulması təmin ediləcək;
- ali təhsil müəssisələri müasir tipli avadanlıqlarla təchiz olunacaq;
- müasir tipli informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi və zəruri avadanlıqlarla təchizatı ali təhsil müəssisələrində idarəetmənin səmərəliliyini artıracaq;
- ali təhsil subyektlərinin zəruri informasiya əldə etmək imkanları genişlənəcək və sürətlənəcək;
- ali təhsil müəssisələrinə yeni maliyyə mənbələri cəlb olunacaq;
- ali təhsil müəssisələrinin maliyyələşdirilmə mexanizmi təkmilləşdiriləcək;
- Bolonya Bəyannaməsinin müddəalarının tətbiqi sürətləndiriləcək və buraya əlavə maliyyə resursları cəlb olunacaqdır.

.

2. Proqramın həyata keçirilməsi üzrə Tədbirlər Planı

№	İstiqamətlər üzrə tədbirlər	İcraçılar	İcra müddəti (illər üzrə)
Ali təhsilin normativ hüquqi bazası			
2.1.	Ali təhsilin mövcud normativ hüquqi bazasının Bolonya Bəyannaməsinin müddəalarına və beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılması	Təhsil Nazirliyi, aidiyyəti dövlət qurumları	2009-2013
2.2.	Ali məktəblərdə elmi-tədqiqat işlərinə investisiyaların və büdcədənkənar vəsaitlərin cəlb olunmasını təmin edən normativ hüquqi bazanın yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi	2009-2010
2.3.	Dövlət ali təhsil müəssisələri üzrə nümunəvi ştat normativlərinin hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	2009-2010
Ali təhsilin məzmunu və təlim texnologiyaları			
2.4	Ali təhsil pillələri (bakalavriat və magistratura) üzrə ixtisasların (proqramların) beynəlxalq təcrübəyə, Avropa ixtisas kataloquna və əmək bazarının tələblərinə uyğun yeni təsnifatının hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi	2009-2010
2.5	İxtisaslar (proqramlar) üzrə Avropada tətbiq olunan Avropa Kredit Transferi Sisteminin tələblərinə uyğunlaşdırılmış yeni dövlət təhsil standartlarının hazırlanması	Təhsil Nazirliyi	2009-2010
2.6.	Tədris plan və proqramlarının, təhsil resurslarının (dərsliklərin, dərs vəsaitlərinin və s.) hazırlanması, zəruri hallarda alınması, onların tərcüməsi və tətbiqi	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
2.7.	Baza və əlavə təhsil (ixtisasartırma və yenidənhazırlanma) üçün tədrisin innovasiya metodikalarının, materiallarının və tətbiqi proqram təminatının hazırlanması	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
2.8.	Zəruri ədəbiyyatların və interaktiv tədris kurslarının elektron versiyasının hazırlanması	Təhsil Nazirliyi, Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları	2009-2013

		Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	
2.9.	Məsafədən (distant) təhsilin təşkili	Təhsil Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
2.10.	Tədris prosesində informasiya texnologiyalarının tətbiqi üçün elmi-metodiki tövsiyələrin hazırlanması	Təhsil Nazirliyi, Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası	2009-2013
2.11.	Bolonya Bəyannaməsinin əsas prinsiplərinin tətbiqi ilə bağlı müasir informasiya və elmi-metodiki təminatın (Təhsil Nazirliyinin xüsusi veb-portalının, dərslik, dərs və elmi-metodiki vəsaitlərin və s.) yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
2.12.	Bolonya prosesinin əsas sənədlərinin mütəmadi tərcüməsi, nəşri və ali məktəblər arasında yayılmasının təmin edilməsi və müvafiq məcmuənin nəşrinin təşkili	Təhsil Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2010
2.13.	Ali təhsil sisteminin dünya və Avropa məkanına inteqrasiyası ilə bağlı hüquqi normativ və tədris sənədlərində istifadə ediləcək əsas anlayışların və terminlərin unifikasiyasının təmin olunması	Təhsil Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
2.14.	Ali məktəblərdə kredit sisteminin tətbiqi ilə bağlı tədbirlərin (simpozium, konfrans, seminar, treninqlər və s.) həyata keçirilməsi	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
2.15.	Müasir fənn proqramlarının hazırlanması	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
2.16.	Fasiləsiz təhsili təmin edən zəruri tədris-metodiki sənədlərin hazırlanması	Təhsil Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
2.17.	Ali təhsil müəssisələrində mövcud ştat vahidləri çərçivəsində kurrikulum və qiymətləndirmə mərkəzlərinin yaradılması	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
2.18.	Ali təhsil üzrə tədris sənədlərinin beynəlxalq ekspertizasının keçirilməsi ilə bağlı müvafiq tədbirlərin görülməsi	Təhsil Nazirliyi, Xarici İşlər Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
2.19.	Kadr hazırlığının məzmununun əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırılması	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
2.20.	Bolonya Bəyannaməsinin əsas müddəalarının tətbiqi ilə bağlı maarifləndirmə işini gücləndirmək və müsbət təcrübənin yayılmasını təmin etmək məqsədi ilə dövri xəbərlər məcmuəsinin nəşrinin təşkili	Təhsil Nazirliyi	2009
Ali təhsilin strukturu və idarə olunması			
2.21.	Ali təhsil müəssisələri şəbəkəsinin optimallaşdırılması və onların kadr hazırlığı strukturunun Azərbaycan Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının perspektiv tələblərinə və regionların inkişafına dair Dövlət Proqramına uyğunlaşdırılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi,İqtisadi İnkişaf Nazirliyi	2009-2010
2.22.	Ali təhsil müəssisələrinin inkişafına yardım edən strukturların (himayədarlar şurası, məzunlar assosiasiyası, inkişaf fondu və s.) yaradılmasının dəstəklənməsi	Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi,Ədliyyə Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, ali təhsil müəssisələri	2010
2.22.1.	Ali təhsil müəssisələrinin mövcud idarəetmə strukturunun dünyanın qabaqcıl universitetlərinin strukturuna uyğunlaşdırılması ilə əlaqədar təkliflərin hazırlanması	Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət	2010

		qurumları, ali təhsil müəssisələri	
2.22.2.	Ali təhsil müəssisələrində mövcud ştat vahidləri çərçivəsində müvafiq struktur dəyişikliyi hesabına uyğun ixtisasları cəmləşdirən müasir tipli qurumların (biznes məktəbləri, hüquq məktəbləri, təbiət elmləri məktəbləri, kompüter məktəbləri və s.) yaradılması ilə bağlı təkliflərin hazırlanması	Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi,Ədliyyə Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, ali təhsil müəssisələri	2011
2.22.3.	Ali məktəb və biznes subyektlərinin əlaqələr sisteminin strateji menecment prinsiplərinə əsaslanan iqtisadi və hüquqi bazasının yaradılması	Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, ali təhsil müəssisələri	2013
2.23.	Ayrı-ayrı ali təhsil müəssisələrinin strateji inkişaf proqramının hazırlanması	Tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan dövlət qurumları, ali təhsil müəssisələri	2009
2.24.	Rektorlar Şurasının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi	Təhsil Nazirliyi	2009-2013
2.25.	Ali təhsil müəssisələrinin idarə edilməsində tələbə özünüidarəetmə qurumlarının geniş iştirakına şəraitin yaradılması	Təhsil Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
2.26.	Ali təhsildə elektron idarəetmə sisteminin (“Elektron Universitet”) qurulması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi	2013
2.26.1.	Ali təhsil sistemində qarşılıqlı informasiya şəbəkəsinin yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi	2013
2.26.2.	Ali təhsilin informasiya məkanının inkişafını əhatə edən proqram təminatının yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi	2011
2.26.3.	İnternetə çıxışı təmin edən vahid nəql şəbəkənin yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi	2011
2.27.	Ali təhsilin vahid informasiya bazasının yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	2009-2013
2.28.	Ali təhsil müəssisələrinin beynəlxalq təhsil assosiasiyaları və təşkilatlarına üzvlüyünün, onların qabaqcıl ali təhsil müəssisələri ilə birlikdə beynəlxalq proqramlar əsasında mütəxəssis hazırlığı aparmasının təmin olunması	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
Ali təhsildə keyfiyyətin təmin olunması			
2.29.	Ali təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi və keyfiyyətə nəzarət mexanizminin təkmilləşdirilməsi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, aidiyyəti dövlət qurumları	2009-2011
2.29.1.	Ali təhsil müəssisəsinin özünüqiymətləndirmə modelinin formalaşdırılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, aidiyyəti dövlət qurumları	2010
2.29.2.	Ali təhsil müəssisəsinin reytinqini müəyyənləşdirən mexanizmin yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, aidiyyəti dövlət qurumları	2010
2.30.	Ali təhsil müəssisələrinin akkreditasiya sisteminin təkmilləşdirilməsi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi	2009
2.30.1.	Ali təhsil müəssisələrinin akkreditasiyası ilə bağlı normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, aidiyyəti dövlət qurumları	2009-2010
2.30.2.	Təhsil Nazirliyinin strukturunda ali təhsil müəssisələrinin akkreditasiyasını aparan qurumun yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, aidiyyəti dövlət qurumları	2009
2.30.3.	Ali təhsil müəssisələrinin akkreditasiyasına müvafiq beynəlxalq qurum və müstəqil ekspertlərin cəlb olunması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi və aidiyyəti dövlət qurumları	2009-2010
2.31.	İşəgötürənlərin, məzunların və valideynlərin təhsilin	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi,	2010-2011

	keyfiyyətinə nəzarət sisteminin normativ hüquqi bazasının yaradılması	Ədliyyə Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	
2.32.	Ali təhsildə tədrisin təşkilinin Avropa Kredit Transferi Sisteminin tələblərinə uyğunlaşdırılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, ali təhsil müəssisələri	2009-2011
2.32.1.	Ali təhsil müəssisələrində tətbiq olunan kredit sisteminin Avropa Kredit Transferi Sistemi tələblərinə tam uyğunlaşdırılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, ali təhsil müəssisələri	2009-2011
2.32.2.	Tələbələrin biliyinin qiymətləndirilmə sisteminin Avropa Kredit Transferi Sistemi tələblərinə uyğunlaşdırılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, ali təhsil müəssisələri	2009-2011
2.32.3.	Azərbaycanın bütün ali təhsil müəssisələrində kredit sisteminin tətbiqi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, ali təhsil müəssisələri	2009-2011
2.33.	Ali təhsil sistemində müəllim və tələbə mobilliyinə şəraitin yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
2.34.	Ali təhsil haqqında sənədlərin qarşılıqlı tanınması mexanizminin təkmilləşdirilməsi (Bolonya Bəyannaməsinin prinsiplərinə uyğun diploma əlavənin yeni formasının yaradılması)	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2010
2.35.	Ali təhsil müəssisələrinin fəaliyyəti haqqında ictimai hesabat sisteminin yaradılması	Təhsil Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2010
2.36.	Tədris prosesində tələbələrin fəallığının artırılmasını təmin edən motivasiyalar sisteminin yaradılması	Təhsil Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2010
2.37.	Ali təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyətinin tədris yükünün optimallaşdırılması barədə təkliflərin hazırlanması	Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	2009
	Ali təhsildə kadr hazırlığı		
2.38.	Ali təhsil sisteminin kadr potensialının Avropa standartlarına uyğun formalaşdırılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2009-2013
2.38.1.	Elmi-pedaqoji kadr hazırlığı ixtisaslarının monitorinqinin aparılması və Bolonya Bəyannaməsinin prinsiplərinə uyğun yeni təsnifatın hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2010
2.38.2.	Yeni təsnifata uyğun ayrı-ayrı ixtisasların məzmununu müəyyənləşdirən standartların hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2010
2.38.3.	İxtisaslar üzrə elmi-pedaqoji kadrlara olan tələbatın müəyyənləşdirilməsi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Əmək və	2009-2013

		Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	
2.38.4.	Elmi və elmi-pedaqoji kadrların attestasiyasının yeni mexanizminin yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2009-2010
2.38.5.	Ölkədə və xaricdə tələbata uyğun magistr, doktor və tibb sahəsində rezident hazırlığının təmin edilməsi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2009-2013
2.38.6.	Mövcud qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydada zəruri sahələr üzrə xaricdə professor-müəllim heyətinin ixtisasartırma və yenidən hazırlanmasının təşkili	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2009-2013
2.38.7.	Ali məktəblərə elmi-pedaqoji kadrların seçilib yerləşdirilməsinin yeni qaydalarının hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2009-2013
2.38.8.	Müəllimlik fəaliyyətinə başlamaq üçün sertifikatlaşdırma mexanizminin yaradılması və tətbiqi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2009-2010
2.38.9.	Gənc mütəxəssislərin ucqar rayonlarda çalışmasını stimullaşdıran proqramın həyata keçirilməsi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2009-2013
2.38.10.	Ümumtəhsil məktəbləri müəllimlərinin müasir tələblərə uyğun təkmilləşdirilmə sisteminin yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2009-2013
2.39.	İqtisadiyyatın kadr potensialının yeni tələblərə uyğun formalaşdırılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Dövlət Statistika Komitəsi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2009-2013
2.39.1.	Kadr tələbatını müəyyənləşdirmək məqsədi ilə əmək bazarının monitorinqinin təşkili	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Dövlət Statistika Komitəsi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2009-2013
2.39.2.	Kadr hazırlığına olan tələbatı müəyyənləşdirən metodikanın hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Dövlət Statistika Komitəsi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2009-2013
2.39.3	Tələbələrin təcrübə keçmə prosesini təkmilləşdirmək məqsədi ilə ali məktəb və kadr istehlakçılarının qarşılıqlı	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf	2009-2013

	münasibətlərini tənzimləyən mütərəqqi və çevik mexanizmin yaradılması	Nazirliyi, Dövlət Statistika Komitəsi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	
2.39.4.	İstehsalatda çalışan kadrların ali təhsil sistemində ixtisasartırma və yenidən hazırlanmasının təşkili məqsədi ilə mövcud şəbəkə və ştat vahidləri çərçivəsində treninq mərkəzlərinin yaradılması və mövcud olanların təkmilləşdirilməsi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Dövlət Statistika Komitəsi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2009-2013
2.39.5.	Dövlət və biznes strukturlarının sifarişləri əsasında məqsədli mütəxəssis hazırlığı mexanizminin işlənib hazırlanması və tətbiqi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Dövlət Statistika Komitəsi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2009-2013
2.40.	Ali məktəblərdə əmək bazarının monitorinqi və mövcud ştat vahidləri çərçivəsində işədüzəltmə mərkəzlərinin yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2010-2011
2.41.	Ali təhsil üzrə idarəetməni təmin edən menecer sisteminin yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
2.42.	Məzun yarmarkalarının təşkili	Ali təhsil müəssisələri	2009-2013
Elmi-tədqiqat işləri			
2.43.	Elmi-tədqiqat işlərinin ali təhsil müəssisələrinin yönümünə uyğunlaşdırılması	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	2009-2013
2.43.1.	Ali təhsil müəssisələrində aparılan elmi-tədqiqat işlərinin monitorinqi, onların kadr hazırlığı və əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırılması	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	2009-2013
2.43.2.	Elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinin tədris prosesində və istehsalatda tətbiqinin təşkili	Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları	2009-2013
2.44.	Ali təhsil müəssisələrində elmi-tədqiqat işlərini inkişaf etdirmək və onların beynəlxalq nüfuzlu jurnallarda dərc olunmasını stimullaşdırmaq məqsədi ilə Təhsil Nazirliyinin Təhsil Problemləri İnstitutunun elmi araşdırmalar fondunun yaradılması	Təhsil Nazirliyi və Maliyyə Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi	2011
2.45.	Elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinin kommersiyalaşdırılması mexanizminin yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi və Maliyyə Nazirliyi	2010-2011
2.46.	Tələbələrin elmi-tədqiqat işinə cəlb olunmasını təmin edən yeni mexanizmin hazırlanması	Təhsil Nazirliyi	2009-2010
2.47.	Ali təhsil müəssisələri, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası və sahə institutları arasında koordinasiyanın gücləndirilməsi	Təhsil Nazirliyi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, aidiyyəti dövlət qurumları	2009-2013
2.48.	Ali məktəblərdə elmi-tədqiqat işlərinin dövlət sifarişi formasında təşkilinin hüquqi bazasının yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi	2009-2013
2.49.	Ali təhsil müəssisələri tərkibində olan elmi-tədqiqat institutlarının və mərkəzlərin inkişaf etdirilməsi	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi	2009-2013
Təhsilin maddi-texniki bazası və strukturu			
2.50.	Müasir tipli universitet şəhərciklərinin yaradılması barədə təkliflərin hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	2009-2013
2.50.1.	Universitetlərin maddi-texniki bazasının monitorinqinin aparılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	2009-2013
2.50.2.	Bakının mərkəzində infrastruktur baxımından genişlənmə imkanları məhdud olan ali təhsil müəssisələri üçün şəhər kənarında universitet şəhərciklərinin qurulması ilə bağlı təkliflərin hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	2009-2013
2.51.	Mövcud təhsil proqramlarının müasirləşdirilməsi və	Təhsil Nazirliyi, ali təhsil	2009-2013

	yenilərinin hazırlanması üçün maddi-texniki təminatın təşkili	müəssisələri	
2.52.	Ali təhsil müəssisələrində mövcud ştat vahidləri çərçivəsində informasiya-kommunikasiya texnologiyaları mərkəzlərinin yaradılması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2010-2011
2.53.	Mövcud büdcə və büdcədənkənar xüsusi vəsaitlərdən daha səmərəli istifadə olunmasına nəzarətin gücləndirilməsi, ayrılmış vəsaitin təhsilin nüfuzunun və maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılmasına yönəldilməsinə nail olunması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, tabeliyində ali təhsil müəssisələri olan digər dövlət qurumları, Maliyyə Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
2.54.	Ali təhsil müəssisələrində elektron kitabxanaların yaradılması	Təhsil Nazirliyi, ali təhsil müəssisələri	2009-2013
Ali təhsilin iqtisadiyyatı			
2.55.	Ali təhsilin maliyyələşdirilməsi mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi	Nazirlər Kabineti, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	2012-2013
2.55.1.	Ali təhsilin maliyyələşdirilməsi ilə bağlı mövcud normativ sənədlərin monitorinqi və təhlili	Nazirlər Kabineti, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	2012-2013
2.55.2.	Ali təhsilə müxtəlif maliyyə mənbələrinin cəlb edilməsinə imkan yaradan təkliflərin hazırlanması	Nazirlər Kabineti, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	2012-2013
2.55.3.	Ali təhsil müəssisələrinin inkişaf etdirilməsi məqsədi ilə qanunvericiliklə qadağan olunmayan digər mənbələr hesabına vəsaitin əldə edilməsinə imkan verən təkliflərin hazırlanması	Nazirlər Kabineti, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	2012-2013
2.55.4.	Adambaşına maliyyələşdirmə sahəsində beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və tətbiq edilməsi	Nazirlər Kabineti, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	2009-2013
2.56.	Mövcud qanunvericilik çərçivəsində ali təhsil müəssisələrinin maliyyələşdirilməsində yeni modelin yaradılması barədə təkliflərin hazırlanması	Nazirlər Kabineti, İqtisadi İnkişaf Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Maliyyə Nazirliyi	2013